

300 főnyi választóközönség sűrű helyeslésétől és éljenzésétől kísérvé.

Mindjárt ezután az Óverbázi község házához kísérték szeretett jelöltjüket az egybegyűlt választópolgárok, ahol Leszkovác Mileta helyi pártelnök lelkesen üdvözlő szavai után báró Vojnits István német nyelven ismertette álláspontját és azután Boberits Milán kulai gör. kel. szerb lelkész, a szabadelvűpárt első alelnöke, szerb nyelven ismételte a jelölt szavait, megtoldva egypár hatásos buzdítással.

Leszkovác Mileta is még egyszer szerb nyelven felszólalt és a majdnem 500 főnyi hallgatóság a legnagyobb lelkesedéssel bucsuzott jelöltjétől, ki dr. Récei Ede pártelnök, Boberits Milán és dr. Kniesel Frigyes alelnökök társaságában az ó- és ujverbáziak hosszú kocsisérától kísérvé Kulára indult.

Kula község határán 20 fogat várta a jelöltet és Lederer Gusztáv kir. táblabíró, báró Vojnits István régi barátja, szívből fakadó szavakban ecseztelte a kerületnek és különösen Kula választóinak azon odaadó bizalmát, melylyel a jelöltséget neki felajánlották és a várakozók szünni nem akaró éljenzésétől kísérvé kifejezést adott azon örömmel, hogy báró Vojnits István választói körében megjelenni kegyeskedett.

A meghatottság adhatott csak a jelöltnek olyan közvetlen szavakat ajkára, melylyel régi barátjának és a jelenvoltaknak a meleg fogadtatást megköszönte és miután a megjelenteket magának bemutatatta, lassu menethen ment a zászlós kocsikon be a községbe, melynek főutcáján az ünnepi öltözetben levő lakosság folytonos éljenzéssel fogadta képviselőjelöltjét.

A község házához érve Seregi Józsa helyi pártelnök fogadta a báró Vojnits Istvánt, ki rövid pihenés után magyar, majd német nyelven elmondotta programbeszédét a 300 főnyi választókból álló hallgatóság előtt.

A hallgatóság között láthattuk a község teljes intelligenciáját és nagy számú hölgyközönséget.

Tetőpontját érte el a lelkesedés akkor, amikor báró Vojnits István kijelentette, hogy csakis a feléje irányult őszinte bizalom birta reá arra, hogy a képviselőjelöltséget elfogadja.

Kifejtette, hogy a szabadelvű irányzat és eszmék föltétlen hiva olyan értelemben, mely nem ismer külömbiséget személy, vallás és nemzetiség között.

Igérte, hogy minden az ország érdekeit előmozdító ügyet teljes erejéből támogat és különös súlyt helyez arra, hogy a sürgős mezőgazdasági,

ipari és kereskedelmi kérdések mihamarább az ország előnyére megoldassanak.

Részletesen nyilatkozott az ujoncjutalék felemelése tekintetében elfoglandó álláspontjáról, amidőn kifejezést adott annak a nézetének, hogy rövid idő alatt meg kell találni a kiindulási pontot, mely a jogos és méltányos igények és óhajok lehető figyelembe vétele mellett a békét és megnyugvást helyreállítja.

Nem zárkózott el annak a fejtegetéstől sem, hogy véleménye szerint sokban jogos és méltányos azoknak a kívánsága, kik a mai bonyodalmas helyzetet akként kívánják megoldani, hogy vagy az ujoncjutalék felemelésére vonatkozó javaslat visszavonassék, vagy pedig a kívánt vér- és pénzáldozatért megfelelő nemzeti engedmények adassanak.

Ha látná, — ugymond — hogy valamely kérdésben a szabadelvűség érdeke az ország vitális érdekeivel ellentétbe jött: véleményét tisztán elmondja és a maga szempontjából le fogja vonni a következményeket.

Helyet engedett még programbeszédében a mezőgazdasági munkások részére mihamarabb adandó kedvezmények és könnyítések szükségességének, a létminimum mielőbbi megállapításának és a végrehajtási törvény szükséges módosításának, mint megannyi olyan kérdéseknek, melyek a legsürgősebb megoldást kívánják.

Szavait a helyeslések és éljenzések minden mondásánál megszakították és midőn végül a választók további bizalmába ajánlotta magát, a válasz olyan éljenzés volt, mely kétségtelenné tette, hogy beszédének minden szava a választók osztatlan helyeslésével találkozott.

Az egész közönség a nagy meleg dacára sűrű éljenzéssel kísérvé, — végighallgatta még Boberity Milán pártelnök tolmácsoló szerb beszédét, mely beszéd a jelölt szavainak nemcsak hű mása, de minden ízében a lelkesedés szülötte volt.

A programbeszéd hatása itt nyomban nagy mértékben mutatkozott, mert azt a kevés számú választót, kik eddig báró Vojnits István politikai pártállását nem ismerték, szavainak őszintesége és határozottsága örökre hivévé tette.

Báró Vojnits István innen rövid pihenés után dr. Récei Ede pártelnök, dr. Schneider Károly és dr. Kniesel Frigyes ügyvédek és még többek kíséretében délután 1 órakor Feketehegyre indult.

Délután 2 órakor ért báró Vojnits István Feketehegyre. A község határán számos kocsi ment eléje, a község részéről pedig Scherer János, ki szép szavakkal üdvözölte a képviselőjelöltet. A lakosság

szünni nem akaró éljenzései közepette vonult be a szépen kiállított diadalkapun át a községbe. A község házában Bányai Péter lelkes szavakkal üdvözölte és felkérte, hogy mondja el programbeszédjét, mire báró Vojnits István általános helyeslések között elmondta a programbeszédjét.

Hasonló fogadtatásban részesült Szeghegyen is, a hová párthiveitől kísérvé délután 3 órakor érkezett. A község házában Benzinger János üdvözölte szép beszédben, mire báró Vojnits István megható szavakban mondott köszönetet ama kitüntető megtiszteltetésért, a melyben őt részesítették. A lakosság programbeszédét óriási lelkesedéssel fogadta.

Innen utját folytatva délután fél 5 órakor Kishegyesre érkezett, a hol díszes banderium fogadta a határon. Itt Fratricsevits János mondott üdvözlő beszédet, mire a szépen fellobogózott községen át a község házára hajtatott, a hol Kiss Károly földbirtokos üdvözölte szép beszédben. Báró Vojnits István programbeszédét itt is óriási lelkesedéssel fogadták.

Este 6 órakor érkezett báró Vojnits István Topolyára. A község határánál díszbanderium és számos kocsi fogadta. Cziráky Károly lelkes beszéde után hosszú sorban megindult folytonos éljenzések között a menet a község háza felé. A község határán több helyen diadalkapu volt felállítva, a város lobogódiszben volt. Míg a község határánál a képviselőjelöltet ünnepelték, addig bent a faluban egy jó részt gyerekekből és asszonyokból álló csöcselék verődött össze, a mely a község háza udvarába helyezkedett, és a midőn báró Vojnits István hiveitől lelkes éljenzésekkel kísérvé a község házába érkezett, a szenvedélyektől felizgatott tömeg megakadályozta őt abban, hogy programbeszédjét elmondja. Körülbelül 1 órai várakozás után azonban a felizgatott tömeg lecsillapult, mire báró Vojnits István a község háza nagytermében mintegy 150—200 a község zömét képező értelmes polgár előtt elmondotta beszédét, a melyben kiemelte, hogy feleslegesnek tartja álláspontját részletesen ismertetni, mert azt ezen választókertület, de különösen ezen város lakossága eddigi működéséből is jól ismeri.

A köztéren mint aljegyző, képviselő és főispán működött, mindenkor kimutatta, hogy nyílt szavu, megmondta mindig az igazat, ezt megtette még a feljebbvalójával is már akkor, amidőn még csak kisebb hivatal: aljegyzői állást töltött be.

Ilyen nyílt szívű és őszinte akar lenni ezután is és csak az olyan

javaslatot támogatja, amely az ország érdekét mozditja elő.

Programmjából két pontot emel ki, a katonai javaslatok tárgyában elfoglalható álláspontját és az adóreformok terén behozandó újításokat, amelyek leginkább a szegény ember sorsán lesznek hivatva javítani. Meg van róla győződve, hogy az a szenvedélyektől felizgatott tömeg be fogja látni, hogy helytelenül cselekedett és ha módot nyújtottak volna neki, hogy velük is megismertesse programját, belátták volna, hogy helytelenül cselekedtek, amint azt később ez a szerencsétlen tömeg, — mely nem tudja mit tesz — be is fogja látni és később önmagától fogja kérdezni: hát miért is tettük mi ezt, amikor tettei is csak a mi javunkat célozzák. Kiemelte különösen azt, hogy szavazatával mindig csak olyan ügyet fog támogatni, amely az ország érdekeit mozditja elő, aki másképp gondolkodik róla és azt hiszi, hogy ő bármire is szavazna, az rosszul ismeri Vojnits Pistát. Kérte még a jelenlevőket, hogy ismertessék meg álláspontját mindazokkal a hivatásokkal, akik mostani beszédénél nem hallgatták.

Báró Vojnits István beszédének minden egyes mondata után felhangzott az éljenzés, a beszéd végén pedig ismét kitört a lelkesedés, amely szünni nem akaró éljenzésbe nyilvánult. Ezzel a népszerű képviselőjelölt befejezte tegnapi körútját és hivatástól kísérve birtokára vonult.

Kedden, vagyis e hó 7-én folytatja körútját a még hátralevő három községben: Torzsa, Kucura és Kiskérre.

Közigazgatási bizottsági ülés.

Vármegyénk közigazgatási bizottsága folyó hó 3-án délelőtt a vármegyei székház tanácstermében tartotta meg rendes havi ülését, melyen Latinovits Pál főispán elnökölt.

Jelen voltak: Karácson Gyula kir. tanácsos alispán, Vojnits István főjegyző, Scultéty Ferenc árvaszéki elnök, Pribil Ernő főügyész, dr. Pávlovits Simon főorvos, Sztankovits György kir. főmérnök, az államépítészeti hivatal főnöke, Linczinger Gyula kir. alügyész, Rác György közigazdasági előadó, Szemző Gyula, dr. Molnár Károly, Fernbach Károly bizottsági tagok, Sztirlich Béla vármegyei aljegyző, mint a bizottság jegyzője.

Latinovits Pál elfoglalván elnöki székét, szívélyes szavakkal üdvözlé a megjelent bizottsági tagokat.

Latinovits Pál elnöklő főispán megemlékezik gróf Khuen-Héderváry Károlynak m. kir. miniszterelnökké történt kinevezetéséről. Ama kiváló és ügybuzgó tevékenység — ugymond — melyet gróf Khuen-Héderváry Károly huszonöt évi közpályáján való működése alatt kifejtett, méltán feljogosítja ezen bizottságot, hogy az ő, valamint a vezetése alatt álló miniszterium működése elé a legszébb reményekkel tekinthessünk.

Indítványozom, hogy önagyméltóságát kinevezetése alkalmából feliratilag üdvözölje.

Az indítvány egyhangú elfogadása után a közigazgatási bizottság határozatilag kimondja, hogy Khuen-Héderváry Károlyt és a miniszteriumot feliratilag üdvözli.

Erre Latinovits Pál főispán meleg szavakkal üdvözölte kamionkai Szemző Gyula urat, a közigazgatási bizottság kiváló buzgó tagját betegségéből való felépülése és apatini Fernbach Károly urat, bizottsági taggá lett megválasztása alkalmából.

Államépítész.

Sztankovits György kir. főmérnök jelentésében közli, hogy a bács—zsablya—titeli törvényhatósági közut Uj- és Osoóvé és Okér községek közötti szakaszán, a zombor—palánkai törvényhatósági közut Obrovác és Palánka közötti szakaszán az építési munkák folyamatban vannak, de a nagy esőzések miatt lassan halad előre. Az ada—pádei révhez vezető ut műttá való kiépítése befejeztetett, ép úgy befejezést nyert a bácsbrestováci vasuti állomáshoz vezető ut. A Kernyaja, Omorovica és Bácsopolya közti ut biztosítása iránt megtartott versenytárgyalás ellen felebezés adatott be, mely a kereskedelemügyi miniszterhez lett felterjesztve.

Közli továbbá a jelentés, hogy a gombosi postahivatal táviróval lett egyesítve és a korlátolt nappali szolgálattal a közforgalomnak átadatott.

Kishegyesen, Szeghegyen és Bácsfeketehelyen a telefonállomás be lett szüntetve, utóbbi 2 községben pedig táviró lett felállítva.

Közdók.

Györfy Géza havi jelentésében tudatja, hogy a közdók állása a múlt hóban a vármegye területén a következő volt: Egyenes adóban 3'557,540 kor. 19 fil., hadmentességi díjban 442 kor. 26 fil., bélyeg és jogilletékben 67,303 kor. 08 fil., fogyasztási és italadóban 436,558 kor. 61 fil., tanítói nyugdíjban 37,637 kor. 89 fil., országos betegápolási pótdobban 78,598 kor. 91 fil. Házadómentességet nyertek: Kohler József, Hahn Vilmos, Likóné sz. Mihályi Julia, Fernbach József, ifj. Speiser József, Bázler Péter, Mischl József, Hermann György, Romits Vencel apatini, Komlenszky Zsófia, Szalvetter József, Kichner Mátyás, Maricsék Henriette, Jerka, Steván, Illics György, Struchemecz Ignác titeli lakosok.

Ügyesség.

Kerekes János kir. ügyész június havi jelentéséből, melyet Linczinger Gyula kir. alügyész adott elő, kiemeltük, hogy a zombori kir. törvényszéki fogházban a rend és tisztaság példás, a felügyelet Karácsonyi László felügyelete alatt kifogástalan, szökési eset nem fordult elő.

A zombori kir. fogházban a múlt hó folyamán 80 letartóztatott volt. Az egészséges és munkaképes jogérvényesen elítelt letartóztatottak kivétel nélkül részint házi, részint nyomdai munkával foglalkoztak, mely munkák után a múlt hóban az állam részére 66 kor. 77 fil., a rabok részére 26 kor. 24 fil. folyt be.

A hódásági, bácskulai és apatini kir. járásbírói fogházakban a rend, tisztaság és fegyelem kifogástalan.

Árvaszék.

Scultéty Ferenc árvaszéki elnök jelenti, hogy a múlt hóban oly nehézségek, akadályok vagy összetűzések nem fordultak elő, melyek a közigazgatási bizottság beavatkozását igényelnék.

Állategészségügy.

Kuszenda János kir. főállatorvos jelenti, hogy a lefolyt hónapban lépfene 11,

veszettség 11 volt, 8 esetben pedig megszűnt. Sertésvész Zenta városban, Szántova, Rasztina pusztán, Déronya, Mélykut, Bácsalmás, Paraga, Bátmonostor, Katymár, Járek, Futtak, Veprovac, Gajdobra, Wekerlefalva, Káty, Bács, Petrovoszelló, Bresztovác, Osoóvé, Mateovics, Zsablya községekben hatóságilag megállapított. Az állategészségügyi szolgálat a vármegye területén a lefolyt hóban Kuszenda János kir. főállatorvos szakavatott vezetése alatt kifogástalan volt és panaszra nem adott okot.

Tanügy.

Gräff Nikáz tanfelügyelő a tanképesítő vizsgákkal lévén elfoglalva, a közigazgatási bizottsági ülésen nem jelent meg és ezen elmaradását a közigazgatási bizottság igazolta.

Közigazdaság.

Rác György közigazdasági előadó szakosított, alapos tanulmányra valló terjedelmes jelentésében a vármegye közigazdasági állapotáról az első félévben számol be.

Jelentése bevezetésében közli, hogy a kalászos növényekből vármegyénkben buza 491,500 hold, rozs 22,000, árpa 54,000 hold többnyire őszi és 208,000 kat. hold zab, 310,000 k. hold kukorica van bevetve. A kender termelése fokozatos emelkedést mutat. A bel és külföldi kereslet jóval nagyobb a termelt mennyiségénél. A földművelésügyi miniszter a kendertermelő egyeseket és községeket támogatja és buzdítja. A szőlőtermelés szaporodott. A gyümölcsstermelés rosszul sikerült, nehéz megküzdeni a roppant mennyiségben elszaporodott állati élősdiek és gombabetegségek ellen. A félelmetes Milolontha vulgaris bogár a homokon mutatkozott.

Az állattenyésztésben örvendetes emelkedés tapasztalható a nyugati fajú marhák beszerzése és tenyésztésénél.

A lótenyésztés nem változott, inkább stagnál. A sertésenyésztés csekély mérvben emelkedést mutat.

A munkásviszonyok kedvezőbbek, mint a múlt évben, a kivándorlás azonban nagy mérvet öltött, olyannyira, hogy számos községben a napszám megdrágulása konstatalható. Nagy érdeme van a kivándorlás megakadályozásában Zabik László óverbázi alalmi tanítónak, ki a háziipart a vármegyei munkásokkal megkedvelteti és a téli idény alatt munka és kenyérkereset nélkül álló munkások tekintélyes részének jó megélhetési módot biztosított — 53 oly munkást képezett ki, kik a szervezett tanfolyamokra mesterekké lettek kinevezve és 1038 oly munkást képezett ki, akik a mezei munka szüntelése alatt kenyérkeresethez jutottak.

Végül szép szavakkal emlékezik meg a gazdasági egyesület hódásági járási főkegyeletéről, mely áldásos működést teljesít és visszautasítja a szomszéd Bauernverein gyanus segítségét.

A jelentés a következő:

Tekintetes közigazgatási bizottság!

Vármegyénk közigazdasági állapotáról, 1903. évnek első felében a következőket van szerencsém a tekintetes közigazgatási bizottságnak tisztelettel jelenteni.

A gazdálkodásnak módoszataiban és rendszerében a múlt évihez képest említésre méltó változás nem történt. E téren tehát haladást nem találhatni, de hanyatlást sem.

A kalászos növényekből vármegyénkben bevetett területek kat. holdakban, 491,500 hold buza, 22,000 k. b. rozs, 54,000 k. h. árpa, többnyire őszi és 208,000 k. h. zab. Csekély eltéréssel ugyanennyi volt 1902 ik

évben is bevetve. A várható átlagos termés azonban a tavalinál silányabb. Katasztrális holdanként búzából 7 métermázsát, rozsból 7 mm., árpából 7 $\frac{1}{2}$ mm., zabból csak 7 mm. remélhetünk.

A mintegy 310,000 kat. holdnyi tengeri termés nagy része pedig sinyli a hideg és esős időjárást, ellenben a burgonya jobb termésrel kecsegtet.

A kendertermelés fokozatos emelkedést mutat és kivéve azon vidékeket, ahol jégverés volt, igen jól áll. A kendertermelés emelkedése vármegyénkben ma még niúcsen arányban a kikészített kender kereslettel.

A bel- és külföldi kereslet jóval nagyobb a termelt mennyiségnél. Viszont a kender ára niúcsen arányban a külföldön termelt hasonló minőségű kenderrel azért, mert a piacra kerülő magyar báciai kendernek csak kisebb része lesz mesterséges áztatókban előkészítve s ezáltal métermázsánként 10—15 koronával kevesebbet ér.

A földmivelési miniszterium a községet és magánosokat készséggel támogatja sőt buzdiya mesterséges áztatók felállítására, sajnos azonban, hogy a ferencsatornai vonal és a Duna folyó közötti területen fűött óriási kendertermés tulnyomó részét még mindig mocsaras vizekben áztatják.

A szőlőterületek vármegyénkben újabb ültetésekkel ez évben is szaporodtak, ugy a homoki valamint barna-sárgás földű vidéken, amerikai ojtványok ültetésével. A fajok helyes megválasztására nagyobb figyelmet fordítanak és most már helyenként elég jó minőségű bort termelnek, az e részbeni szakszerű kezelés elsajátítása első sorban a szőlőszeti felügyelő utazása közbeni oktatásnak köszönhető. Szőlőink a tavaszi fagyoktól csak csekély mérvben szenvedtek, a tőkék lombozata rendkívül buja, a fürtök szépek, a sok esőzés, kivált június hó második felében a peronospora rohamos terjedését okozta oly szőlőkben, a hol a permetezést idejében erélyesen nem végezték. Ha valamely csapás nem éri szőlőinket, a tavalinál jobb termésre, vagyis mennyiségileg és minőségileg jó közép termésre számíthatunk.

Gyümölcs termésünk rosszul sikerült, nehéz megküzdeni a roppant mennyiségben elszaporodott állati elősdiék és gomba betegségekkel, ezek tönkre tették gyümölcsünknek a tavaszi fagyok által megkimélt részét. A félelmetes Melolontha vulgaris hogár a a homoki vidékeken mutatkozott.

Allattenyésztésünkben örvendetes emelkedés tapasztalható vármegyénk némely részén, a nyugati fajú marhák beszerzése és tenyésztése iránt. A megalakult gazdasági szövetségnek, noha még sok nehézségekkel küzd, de már eddig is áldásthozó működését megállapíthatjuk, a gazdák, különösen pedig a kisgazdák erkölcsi és anyagi támogatásában.

A szövetség elnöke Latinovits Géza és igazgatója Galambos Sándor fáradhatlan és tapintatos működésüknek kell betudnunk a rövid idő alatt elért kétségkívül gyönyörű eredményeket. Viszont, a nehéz viszonyokkal küzdő tejszövetkezeteknek minden irányban támogatását és új szövetkezetek létesítését, mindenképp Sierbán János országos tejszövetkezési felügyelő céltudatos és szakszerű intézkedéseinek köszönhetjük.

A lótenyésztés vármegyénkben nem változott, inkább stagnál, a sertésenyésztés pedig csekély mérvben emelkedést mutat.

Vármegyénk munkás viszonyai annyiban kedvezőbbek, hogy ez évben az ugynevezett inséges munkásoknak foglalkoztatására nem, vagy csak kis mérvben volt szükség, ezen címen a közpénztáraknak tehát most alig volt kiadásuk. A kivándorlás ellenben ezidén is nagy mérvet öltött elannyira, hogy ennek folytán számos községben a napszám megrágulása konstatalható.

De még nagyobb arányu lett volna a kivándorlás, ha nem sikerült volna Zabik László Óverbász községében működő állami tanítónak, a háziipart, a vármegye területén a munkásokkal megkedveltetni és a téli időny alatt munka és kenyér kereset nélkül álló munkások tekintélyes részének, általuk is beismeren, eléggé jó megélhetési módot biztosítani.

Zabik László mezőgazdasági és háziipar tanfolyamán csak a mult évben 53 oly munkást képzett ki, a kik más vármegyékben szervezett tanfolyamokon oktató mesterekként lettek alkalmazva, azonfelül vármegyénkben 1038 munkást kiképzett és biztos keresethez juttatott az évnek azon időtartamára, a melyen a mezei munkák szünetelnek.

Zabik László több helyen munkásainak készítményeiből háziipar kiállítását szervezett, legutóbb Hódságon. A kiállított tárgyak elkeltek, sőt nagymennyiségű megrendelések érkeznek Zabikhoz, minek folytán a munkások keresete is emelkedik.

Ámde a vármegye mezőgazdasági és háziipar fejlődésének hátrányára van azon körülmény, hogy Zabik László mint Óverbász községbeni tanító, a helyi iskolájához van kötve, minél fogva a hozzá intézett sok és sürgető kérelmeknek, hogy a vármegye egymástól távolabb fekvő pontjain háziipar tanfolyamokat ellenőrizhesse, azokon javításokat eszközöljön, nem képes megfelelni.

Vármegyei háziiparunk eminens érdekében állana tehát, ha Zabik László ur, óverbási tanítói állása másra ruháztatnék és Zabik az egész vármegyében működő és még felállítandó háziipar ügybuzgó fellendítésével bizatnék meg. Ez esetben eme közhasznú mezőgazdasági és háziiparügy vármegyénkben általánosan felkarolva lenne és a téli hónapok alatt a nélkülözésekkel küzdő munkásokztálnak családostul megélhetését biztosítani lehetne.

Végül köteleességemnek tartom röviden megemlékezni az 1902. évi április hó 5-én megalakult Bács Bodrog vármegyei gazdasági egyesület hódási járási fiókegyestületéről.

Ezen fiókegyelet meglepő életrevalóságáról alkalmam volt meggyőződni.

Szemző Károly főszoigabiró, Wissinger Mór egyleti titkár, Rausch Ede egyleti elnök és ezeket támogató hódási és Hódság járási lelkes közönségnek az ott lakó gazdák és kisgazdák körében az okszerű gazdálkodási ügy melletti tömörülést, a gazdasági haladás iránti ügyszereget, fáradságot nem kimélő, önfeláldozó buzgósággal sikerült felkelteni.

A közömbösségükről hirhedt gazdák és kisgazdák mintegy varázsütésre csoportosultak, a bizalmat keltő vezetők körül és kitzették a tanulás és haladás zászlaját a gazdálkodási rendszernek minden terén.

Fogadják hazafias érzésből eredő köszönetünket, őszinte szívvel gratulálunk.

Mily üdvös és szerencse lenne, ha a vármegye többi járásai, Hódság és Hódság járási lelkes közönség példáját követné!

Nem örömet, de szükséges érintenem, hogy a „Stüungarische Bauernverein“ a hód-

sági fiókegyelet mellőzésével s annak egyenes erkölcsi gyengítésére, vándorgyűlés címén egy rögtönzött kiállítás rendezett a hódási fiókegyelet területén és tetemes összegű díjakat is osztogatott.

Miután ezen invásióra külön és pedig részletesen kitérni óhajtok, itt csak annyit jegyzek meg, hogy vármegyénkben a hódási fiókegyeleten kívül van egy gazdasági egylettünk, van gazdasági szövetségünk és tudjuk, hogy ezek hazafias irányban, körültekintéssel felkarolják a gazdák és kisgazdák összes érdekeit, — a szomszéd Bauernverein gyanus segítségére tehát niúcsen szükségünk.

Közegészségügy.

Dr. Pávlovits Simou vármegyei főorvos jelenti, hogy az általános egészségügyi viszonyok kedvezőek voltak, a kórmozgalom csekély és jelentéktelen maradt, a felmerült időszakos betegségek ugy számárányuk, mint jellegükhöz képest legtöbb esetben veszélytelen lefolyásuak voltak. A hevenyfertőző kórok közül a roncsoló toroklob 6, a vörheny 18, a kanyaró 5, a hagymáz 4, a hők-hurut 4 községben mutatkozott. Veres himlő 3 községben fordult elő. Trachomás egyén gyógykezelettet 10277, ebből 9137 valódi, 1140 trachomagyanus.

A gyógyszerárakban annyiban történt változás, hogy a Rácmillitcs községben önálló személyes üzleti jogu gyógyszerár felállítására Hantony Elemér okl. gyógyszerész nyert engedélyt. Megvizsgálta a főorvos Prokesch Károly kishegyesi gyógyszeráros gyógytárát, azt kellőképen felszereltnek találta és a forgalomnak átadta.

Végül jelenti, hogy a mult hó 15—24-ig megtartott trachoma tanfolyamon a vármegye területéről 11 orvos vett részt.

Ülést tartott még a gyámügyi felebbviteli küldöttség Latinovits Pál főispán elnöke alatt. Résztvettek: Karácson Gyula kir. tanácsos alispán, Vojnits István főjegyző, Pribil Ernő főügyész, dr. Frank Mihály árvaszéki h. elnök, Szemző Gyula, dr. Molnár Károly és Fernbach Károly bizottsági tagok, Sztrilich Béla aljegyző, a bizottság jegyzője.

Zenekedvelők egyesülete Zomborban.

A Szabad Lyceum kittnö elnöke dr. Gozsdu Elek a zombori zenei élet fellendítésére egy pompás ideát talált s azt mint mindent, amit a kezébe vesz, bizonynyal keresztül is viszi. Mult héten megalakult a zenekedvelők egyesülete, mint a Szabad Lyceum egyik önálló osztálya. Célja: egyrészt tömöríteni a zenekedvelőket és zenével foglalkozókat, ezeket tervszerűleg komoly alapon foglalkoztatni, másrészt a nagyközönségnek a zene iránti szeretetét és érzékét lehetőleg ingyenes előadások által didaktikai formában és alapokon fejleszteni. Nagy kilátás van a sikerre, mert zenével komolyan foglalkozó egyén Zomborban elég van, csak zenei élet hiányzik, másrészt közönségünk megmutatta már, hogy fogékony minden szép és jó iránt.

A zenekedvelők egyesületének vezetősége a következőképen alakult meg. Végrehajtó bizottság: dr. Baloghy Ernő, dr. Lallosevits János, dr. Kueifel István. Választmány: Lincinger Gyula titkár, Bárczy Iván, Marschall Béla, Tomcsányi Aladár, Krudy Géza, Németh Arthur, Schey Sándor, Szántó Károly, Késmárky Béla, Kelő Mór, Ribiczey Kálmán, Türr Aladár.

Az egyesület az őszi és téli szezomban 8—10 előadást tervez felette érdekes programmal. Tervbe vannak véve a következő előadások: A kamarazene bemutatása, a tánczene, Löwe balladá, Grieg és Schumann, előadva egy világhírű zongoraművész által, Wienyavszky zenei karaktere, egy, esetleg két zenekari hangverseny, a magyar és szerb népdal bemutatása vegyes és férfikkal. Ugy hisszük, kellemesen lesz meglepve közönségünk, mert jövő szezombunk zenei tekintetben nagyon érdekesnek és tanulságosnak ígérkezik.

Zombor iskoláiról.

— Az 1902—1903. évi értesítők. —

Az állami főgimnázium.

* A zombori m. kir. állami főgimnázium harmincegyedik évi értesítőjét Rittinger Antal igazgató adta ki.

Az értesítő bevezető cikkét dr. Feles Adolf iskolaorvos, az egészségtan tanára írta az „Iskolabetegségek” cím alatt. Komoly, alapos tanulmányra valló munka, melynek célja az ugynevezett iskola betegségeket megismertetni és azok gyógyító módját megállapítani. A gondolatgazdag, kiváló orvosi tudásra valló, vonzó irányú tanulmány, mikor Feles Adolf dr. a szabad Lyceumban előadta, teljesen lebilincselte a közönséget.

Az intézet története teljes és hű képét adja az év történetének, az iskola bel- és küléletének. Megismerjük abból a tanári személyzetet, a felvételi, javító vizsgálatokat. Érdekes pontja a történetnek az intézeti épületre vonatkozó rész. A tanári testület a kultuszminiszterhez memorandumot intézett a főgimnáziumi épület kibővítése érdekében, ki le is küldte Baumgarten Sándor építész, hogy javaslatot tegyen a kibővítésre.

A főgimnáziumban egy igazgató, 14 rendes, 1 helyettes tanár, 1 tornatanító, 4 hitoktató és heten tanították a nem kötelezett tantárgyakat. Az év öröndetes eseményei közé tartozik, hogy Rittinger Antalt eddigi ideiglenes igazgatót a VIII. fizetési osztály 2. fokozatába való besorozással végleges igazgatóvá nevezte ki, valamint hogy dr. Benkó István, Buday Gerő, dr. Kohlmann Dezső, Margineán Sándor, Megyesy Ferenc, Mihálik István, Pallein János és Racz Soma, az intézet derék tanárai előléptek. Minden tanár rendes és szabályszerűleg képesített, többben irodalmilag is működtek és társadalmi téren is és a mi tanári karunk csupa idealizmusból nagy szellemi tevékenységet fejt ki.

Beiratkozott az intézetbe összesen 366 tanuló, kilépett 13, meghalt egy. Maradt a tanév végén 352 tanuló, kik közül vizsgát tett 348 tanuló. A tanulás rovatában az igazgató felemlíti azon nehézségeket, melyek az intézetben a tanítás elé gördülnek. Elsősorban a magyar nyelvnek nemtudása, különösen az alsó osztályokban, bár jogos a panasz e tekintetben még a felsőbb osztályokban is. Oly tanulókat is fel kell venni az első osztályba, kik egyáltalában nem tudnak magyarul.

A tanulók fegyelme mintaszerű volt. A tanári kar a rend és pontosság elérését legfontosabb pedagógiai feladatai közé sorozza. Súlyosabb természetű kihágások nem fordultak elő.

A tanári testület igen nagy gondot fordított a vallás erkölcsi nevelésre.

Szép munkásságot fejt ki az „Arany János önképzőkör.” Az önképzőkör szív és

léleknevelő munkálkodása fényesen bevált, összesen 123 mű került előadásra. Az önképzőkört Megyesy Ferenc vezette kiváló gondnal és ügyszeretettel. 114 tagja volt. Van az intézetben Markovits gyorsíró-kör is, mely szintén szép eredményt mutat fel Racz Soma tanár kitűnő tanítása mellett, kiről itt a legnagyobb elismeréssel kell felemlítenünk, hogy a zombori szabad Lyceum által fentartott iskolában a gyorsírászatot ritka szorgalommal és buzgósággal tanította.

Az ének és zene is gondos tanításra talált az intézetben. Ferencsik Lajos, a jeles zenetanár tanította be az ifjuság énekkarát és a közönség sokszor gyönyörködött a haza reményeinek szép énekében és zenéjével emelte az ünnepélyeket, melyeket az intézet több ízben rendezett.

A jótékonyági rovat gazdag adatokat tartalmaz, összesen 21 tanulónak van ösztöndíja, a legkisebb ösztöndíj a 160 korona. Közli továbbá a tandíjmentességet élvező tanulók névjegyzékét és egyéb adományokat. Összesen 4 iskolai ünnepély volt. A tanulók kivonulásairól és kirándulásairól is megemlékezik az értesítő.

Az elvégzett tananyag is nagyrészt foglalja el az értesítőnek és világos, hű tükret adja a tanári kar önfeláldozó, buzgó munkásságának. Ideális lelkületű tanárok, kik időt és fáradságot nem kimélve tanítják, nevelik — a haza jövő reményét, az ifjuságot és a tanítás mellett a lelkükbe oltják azt az igaz érzést és szívükbe ami az embert emberré, a férfit igazán férfivá teszi, ami az egész műveltségnek a magva, a disze, zománca: a hazafiság, vallásosság, a jellem. Nagyon szép, művészi magaslaton álló rajzkiállítás rendezett Király Lajos rajztanár, amiről annak idején lapunkban a dicséret szavával részletesen megemlékeztünk.

A nagy gonddal összeállított értesítő beszámol még a hospitalásokról és helyettesítésekről. Ezeknek kimutatása éppen nem felesleges, mert ez is hozzátartozik az iskola történetéhez és belélethez és a hospitalás egyben feltűnteti az igazgató az osztályfők és tanárok érdeklődését saját osztályaik iránt.

A statisztikai kimutatásokat a tanulók általános viszonyai vezetik be. E szerint vallásra nézve volt 206 r. kath., 2 gör. kath., 55 görög kel., 12 ev. ref., 13 ág. ev.

Anyanyelvre nézve volt magyar 268, szerb 54, bunyevác 10, német 14, ruthén 1, más 1. Csak magyarul 122 beszél. Illetőség szerint voltak helybeli és megyebeli, boszniai, horvát-szlavonorsági és 1 ausztriai is volt. Igazolt óra 9085 volt, nem igazolt husz, ami nagyon csekély szám. A tanulók születési helyét is közli az értesítő, továbbá a tanulásban tett előmeneteli fokozat szerint és az azt részletezve. Az érettségi vizsgálatok eredményével zárul az értesítő.

Írásbeli vizsgálatra jelentkezett 29 tanuló, ezek közül szóbeli vizsgára bocsáttatott 28, tényleg megjelent 27 tanuló. Ezek közül jelesen érett 5, jól érett 10, egyszerűen érett 6, javító vizsgálatra utasított 3, ismétlő vizsgálatra utasított 3. Jelesen érettek: Pravgyik Flóris, Ribiczey Gyula, Stern József, id. Strasser Géza és Treer János. Jól érettek: Bárcey László, Müller János, Steiner Gyula, Stern József, ifj. Stanojevits Lázár, Tóth László, Vlah Ferenc, Weszelovszky Dezső, Wundszám Sándor és Zsulyevits Gyula. Érettek: Aczél István, Hernádi Lajos, Jungert Mihály, Lukits Frigyes, Orczy István és Wittelsbach Károly.

És ezzel a zombori állami főgimnázium kapuja bezárult. A tanulók visszatértek a családi körbe, nagy örömet okozva a szülőknek ha a bizonyítvány jó, tút és aggodalmat ha az eredmény elégtelen volt és a bizonyítványban sötétlik a szekunda réme. A tanárok a jó betöltött nemes hivatás boldogító érzésével pihenhetnek a szünidőben és szentelhetik annak óráit.

A jó megérdemelt nyugalomnak a Veni Sancte hívó szavára újra megkezdődik a tanítás, nevelés szép munkája. A viszontlátásra!

Előfizetési felhívás

„BÁCSKA”

XXVI. évfolyamára

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre	12 kor.
Fél évre	6 kor.
Negyed évre	3 kor.

— Néptanítók számára: —

Egész évre	8 kor.
Fél évre	4 kor.
Negyed évre	2 kor.

Előfizetési pénzek **Bittermann Nándor és fia** könyv- és könyomdájába küldendők.

A „Bácska” szerkesztősége és kiadóhivatala.

H i r e k.

Személyi hír. Hauke Imre városunk polgármestere néhány heti Stájerországi tdtülés után pompás egészségben visszatért és néhány heti pihenés után átveszi az ügyek vezetését.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter Salgó László bajai járásbírói joggyakornokot az apatini járásbíróshoz aljegyzővé nevezte ki.

Királyi elismerés. A hivatalos lap vasárnapi száma közli, hogy a király őfelsége elrendelte, Várady Ede II. számú csendőrkertületi első osztályú századossal tudassák legfelsőbb megelégedését.

Athelyezés. Az igazságügyminiszter Weisz Armin szabadkai törvénytészi irnokot a bajai járásbíróshoz helyezte át.

Új kanonokok. A király őfelsége a kalocsa-bácsi egyházmegye két nagyérdemű kitűnő tagját Mátyás szabadkai szt. rókus külvárosi esperes-plébánost és Jeszenovich János szt. György külvárosi plébánost címzetes kanonokká nevezte ki.

Számonkérőszék a városnál. Latinovits Pál főispán f. hó 8-án a városi összes hivatalokban számonkérőszéket tart 1902. évi május hó 1-től 1903. évi június hó 30-ig terjedő időre vonatkozólag.

Esküvő. Blumenthal Károly vármegyei aljegyző, fiatalságunk közkedvelt tagja, e hó 8-án, szerdán délután 5 órakor vezetni oltárhoz Szaich Vilma urleányt, Szaich Lajos várm. közig. kiadó szép leányát.

Papszentelés. Dr. Schweitzer Ferenc, a római Germanicum Hungaricum növendékét Copetelli József konstantinápolyi pátriárka alszerpappá, — Majorosy János s. püspök pedig szent Péter Pál ünnepén papokká szentelte: Szebesza Jusztin, Kausz Leó, Pölez Kapisztrán és Pölez Péter szent-ferencrendi növendékeket.

Képviselőválasztás Ujverbáson. Vármegyénk központi választmánya múlt hó 26-án ülést tartott Karácson Gyula kir. tanácsos alispán elnöke alatt. Blumenthal Károly a központi választmány jegyzője vezette a jegyzőkönyvet. Karácson Gyula elnök előterjeszti, hogy a képviselőház elnökének 1903. évi június hó 18-án 9468. sz. alatt kelt és a vármegye központi választmányához 1903. évi június hó 19-én 240. kp. szám alatt leérkezett felhívásával a központi választmány felhivatott, miszerint az ujverbázi választókerület országgyűlési képviselőjének, dr. Hadzsy Jánosnak elhalálozása folytán ezen választókerületben szükségessé vált időközi képviselőválasztás iránt intézkedjék. Miből kifolyólag az 1874. évi XXXIII. t. c. 58. §-ának rendelkezéséhez képest kellett a választmányt a mai napra egybehívni, melyben a mondott kerületben megejtendő időközi országgyűlési képviselőválasztásra nézve első sorban a választás határnapja a törvény 57. §-a értelmében megállapítandó, másodsorban pedig a választás vezetésére vonatkozó intézkedések szintén megteendők. Mely előterjesztés folytán az ujverbázi országgyűlési képviselőválasztókerületben megejtendő időközi képviselőválasztás határnapjaul folyó évi július hó 10-ik napja (péntek) határozatilag kitűzetett. Miután pedig ezen választókerületben a választók száma az 1500-at meghaladja, a választási törvény 59. §-ának rendelkezéséhez képest két szavazatszedő küldöttség alakíttatni, ezekhez a választókerületbeli egyes községek az idézett törvény 61. §-a alapján szavazási sorrend tekintetében következőképen beosztatni és a választás vezetésére a következő küldöttségi tagok kiküldetni határozattak és pedig: Választási és egyszersmind I-ső szavazatszedő küldöttségi elnök: Mezey Zsigmond (Bácskula); jegyző: Papay László (Báctopolya). Az I-ső szavazatszedő küldöttséghez beosztott községek és azok szavazási sorrendje: Ujverbász, Bácskula, Szeghegy, Torzsa, Kiskér. — II. szavazatszedő küldöttségi és egyszersmind helyettes választási elnök: Koch Bernát (Báctopolya); jegyző: Limbeck Pál (Hegyes). A II. szavazatszedő küldöttséghez beosztott községek és azok szavazási sorrendje: Overbász, Kucura, Kishegyes, Bácsfeketehegy, Báctopolya. A választási küldöttségi helyettes elnökei: Koch József (Kiskér), Kovalszky Lajos (Ujverbász); helyettes jegyzői: Máhr József (Kiskér), Günther Károly (Bácsfeketehegy). — Miről a megválasztott küldöttségi tag urak azzal rendelkeznek értesíteni, hogy a fenn kitűzött választási határnapon, t. i. 1903. évi július hó 10-én, pénteken a választási eljárásnak az 1899. évi XV. t. c. 155. §-ában meghatározott időben leendő megejtése végett ezen választókerület választási székhelyén, Ujverbázon megjelenven, az 1874. évi XXXIII., illetve az 1899. évi XV. t. c. által rájuk ruházott hazafias kötelességeiket — ezen megbízás fontosságától és az ezzel járó felelősség érzetétől áthatva — lelkiismeretes pontossággal teljesítsék.

Eisenhut művészi hagyatéka.

Eisenhut Ferenc a Münchenben elhunyt festőművész, hazánk fiának művészi hagyatéka utban van Budapest felé. E hagyatékban összesen száznegyven kész festmény és mintegy 200 rajz van. Valamennyit a városligeti műcsarnok termeiben fogják elhelyezni, ahol az Eisenhut-kiállítás október hó elsején nyílik meg.

Érseki adomány. Császká György kalocsai érsek Szentiványi József iparművészeti tanfolyam hallgató, mélykúti fiának 100 koronát adományozott.

Házasság. Ifjabb nagyszigethi dr. Szily Kálmán műegyetemi magántanár, Szily Kálmán miniszteri tanácsosnak, az Akadémia főtitkárának fia szombaton délelőtt vezette oltárhoz a belvárosi papnevelő intézet házikápolnájában Plósz Emiliát, dr. Plósz Sándor valóságos belső titkos tanácsos, igazságügyi miniszter, az Akadémia tiszteleti tagja és neje, Hamza Ilka leányát. Az esketést Császká György kalocsai érsek végezte, aki gyönyörű beszédet intézett a fiatal párhoz. Az egyházi esketés előtt a polgári esketvé a központi városházán ment végbe, ahol Halmos János polgármester adta össze az ifju párt.

Ezüstmise. A kalocsai főegyházmegye négy köztisztelőben és szeretetben álló lelképásztora, ugymint: Rokenstein Nándor gákovai, Bedzula Bálint béregi, Firány József plávnai és Szabó Pál zsabylai plébánosok f. évi június hó 30-án Zsabylán ünnepélyes 25 éves ezüstmiséjüket mutatták be az Urnak. Szentmisét mondtak ugy elhunyt tanáraik lelkéért, mint élő tanáraikért. Az ünnepélyes szentmiséket diszebed követte a zsabylai plébánosnál, mint a négy lelképásztor legidősebbjénél.

Gyászhir. Lapunk zártakor mély részvétellel vesszük a szomorú gyászhir, hogy dr. Czvetkovits Péter köz- és váltóüggyvéd tegnap este hosszas szenvedés után élete 48. évében elhunyt. A megboldogultat siratják özvegye, gyermeke Julia és Gyuricza. Temetése holnap délután 5 órakor lesz. Béke hamvaira!

Papnövendékek felvétele. Császká György kalocsai érsek elnöke alatt megtartott konkurson 48 folyamodó közül a következőket vettek fel: a nagyobb papnevelőbe Homolya László, Lenzsér Peter, Polák József; a kisebb papnevelőbe, VI. gimn. osztályra: Matkovits László, Metzger Jakab, Quotidian Lajos, az V. gimn. osztályra: Babity Pál, Bokán György, Hainburger József, Ivánovits András, Kaufmann János, Kúhn Ádám, Schäfer Ferenc, Simonkovich Imre, Vámos János.

Alapkövetel. A cservenkai ág. ev. gyülekezet folyó hó 5-én rakta le ünnepélyesen új díszes iskolájának alapkövét. Az ünnepélyes aktus a gyülekezet nagyszámú hiveinek, az előjáróság, egyletek, valamint a község egyéb közönségének jelenlétében nyerte lefolyását. Az ünnepély 11 órakor vette kezdetét; az alkalmi egyházi ének elhangzása után Stieglmar János ev. lelkész, rövid, hatásos beszéddel esetelte az ünnepély jelentőségét Isten áldását kérve az áldozatkész gyülekezetre s a község összes lakóira. Erre következett az alapkövetel okmány felolvasása. Az ünnepély a lelkész imájával és énekekkel nyert befejezést.

Weidinger Sándor temetése. Pénteken délelőtt helyezték örök nyugalomra Weidinger Sándort, a Weidinger S. és Zs. előkelő cég nagy halottját. Megható módon nyilatkozott meg ebből az alkalomból a közrészvét, a szeretet, az elismerés melegét látuk abban a nagyszámú közönségben megüdvölni, mely lerőta megjelenésével a kegyelet adóját a megboldogult iránt. A gyászszertartás a cégház előcsarnokában és az udvaron folyt le, dr. Fischer Mihály zombori főrabbi állt a koporsó elé és magas szárnyalású költői szavakban vett búcsút a megboldogulttól. Gyönyörű beszéde nagy hatással volt a gyászoló közönségre és sok szemben ragyogott az igaz bánatköny a megboldogultért, ki derék, hasznos, honszerető polgára volt a hazának és hive volt a vallásnak. A szép beszéd után a cég alkalmazottjai vállakra emelték a koporsót és kivitték a gyászkoocsra. Nagyszámú közönség kísérte ki utolsó útjára. — Elhunytáról vettük a következő gyászjelentést: Mélyen szomorodott szívvel jelentjük a felejtethlen férj, az áldott jó apa, após, nagypapa, testvér és sógor Weidinger Sándor ur kereskedő, Zombor város törvényhatósági bizottságának tagja, f. hó 1-én d. e. 9 órakor életének 66-ik évében

rövid szenvedés után Budapesten történt gyászos elhunytát. A drága halott földi maradványai Zomborba átvitetnek és f. hó 3-án, pénteken d. e. 10 órakor fognak a gyászszertartásból örök nyugalomra kísértetni. Zombor, 1903. július 2-án. Áldás és béke drága polgárra! Özv. Weidinger Sándorné szül. Lemberger Sarolta, neje. Benedek Sándorné szül. Weidinger Sarolta, Weidinger Dezső, Weidinger Frigyes, gyermekei. Dembicz Gyuláné szül. Berliner Ilonka, m. leánya. Benedek Sándor, veje. Benedek Mariska, Benedek Rózsika, unokái. Özv. Herczföld Johanna, Weidinger Zsigmondné, Fried Gáborné, özv. Klein Edéné, dr. Alföldy Lajosné, testvérei. Weidinger Zsigmond, Fried Gábor, dr. Alföldy Lajos, sógorai.

Nyilvános nyugtázás. A zombori magyar jótékony nőegylet által a Schweidelszobor javára rendezett parki vásár alkalmával az elárusítandó kézimunkához a következő urleányok járultak: Preszly Nelli 5, Pencz Mariska, Mihályi Irma, Zanyi Jolán, Karl Ilonka 4—4, Halm Marusza, Havel Aranka, Fleckenstein Mariska 3—3, Kozma Irén, Michelsz Margit, Raáb Jolán, Proll Paula, Proll Erzsike, Gehring Lenke, Kirchner Madelene, Diener Elza, Schmidt Szanda 2—2, Ergh Sárka, Hübner Emi, Szűts Irén 1—1 darabbal; Vértesi Adrienne 8 drb porcellán kosárával, Baumann Margit 3 drb, Sudár Etelka 2 drb, Zsuffa Ilonka 5 drb kézimunkával; Stverteczky Ferencné 5 drb virágvaszával, Alföldy Flóra 10 koronával, Falcione Helén és Irén 10 koronával. — Süteményt küldtek: Halm Otóné, Kórits Eszter, Stverteczky Ferencné, Proll Ferencné, Enyedy Eugénia, Kollár Józsefné, Tarczay Istvánné, Dudás Józsefné, Vértesi Károlyné, Kozma Lászlóné, Jovánovits Józsefné, Bertolinó Sándorné, Preszly Jánosné, Trischler Károlyné, Sztrilich Zsigmondné, Dekker Pálné, Mihályi Jánosné; — Kirchner Károlyné pedig sütemény helyett 2 doboz szivarkát adott. — Sütemény helyett pénzt küldtek: Danninger Adámné, apatini özv. Fernbach Bálintné, Szemző Istvánné 10—10 kor., Diener Jánosné, Scultety Ferencné, Dalmay Béláné 5—5 kor., Alföldy Gedeonné, Falcione Gusztávné 4—4 kor., Schlagetter Gyuláné, Kockár Zsigmondné, Temesváry Józsefné, Falcione Nándorné, Szilágyi Mórné, Schlieszer testvérek, özv. Halász Gyuláné, Molnár Károlyné 3—3 kor., Maly Teréz, özv. Schwerer Jánosné, Gyorgyovánzky Györgyné, Varosy Károlyné, Szilágyi Elemérné, Hirmann Ferencné, Pálffy Dezsóné, Donoszlovits Vilmosné, Csibás Benóné, Hauke Imréné, Sztipits Istvánné, Pribil Mátyásné, Gehring Edéné, Husvéth Károlyné, Martin Tivadarné, Csibás Béláné, Szabó Lászlóné, özv. Bunyi Lajosné, Szondy Mátyásné, Balogh Ernőné, Aman Ferencné, Horvátovits Istvánné, Szauerborn Károlyné, Spitzer Mórné, Michelsz Jánosné, özv. Jakobsits Mihályné, özv. Uhlyarik Jánosné, Fratricsevitcs nővérek, Havel Józsefné, Stebler Sándorné, Frey Imréné, özv. Husvéth Istvánné, ifj. Husvéth Istvánné, Komáromy Gyuláné, özv. Berger Antalné, Hoffmann Károlyné, Szalay Frigyesné, Martinovits Györgyné, Szűts Károlyné, Karácson Gyuláné, Denk Emilné, Gertinger Pálné, Kerekes Jánosné, Latinovits Szaniszlóné, Roediger Lajosné, Rittinger Antalné, Molnár Istvánné, Csernus Pálné, Prokop Ferencné, Kobut Henrikné, Garam Kálmánné, Trischler Gyuláné, Bittermann Nándorné, Ince Gusztávné, Bittermann Sándorné, Wundszám Ida 2—2 kor., özv. Csernus Istvánné, Fratricsevitcs Béláné 1—1 kor., összesen 191 korona. Fogadják ezen nemesszivű adakozók, valamint a pénztárnál és az elárusításnál közreműködő urasszonyok és urleányok a nőegylet bálás köszönetét. Mihályi Jánosné, nőegyleti elnök.

Tanárok országos gyűlése. Az országos polgári iskolai egyesület Fiumében tartja VII. évi rendes közgyűlését. A közgyűlésen vármegyénkbeli részt vesznek Tegedy Anna (Apatin), az apatini és ókánizsai polgári iskolák testületei.

Névmagyarosítás. Trinksz Ernő óbecsei tanítójelölt nevét a belügyminiszter engedélyével „Tihany“-ra magyarosította.

Halálozások. Alsóörsi és vámosi Gaál Péter, a bajai takarékpénztár elnöke, volt országgyűlési képviselő és ev. ref. egyházmegyei főgondnok munkás életének 81-ik évében meghalt. Temetése nagy részvét mellett ment végbe. — Budapestről gyászjelentés tudatja lapunkkal, hogy Balassa György és neje Erlich Terka kis leánykája Micike élete 4. évében az örökkévalóságba angyaltársai közé szállt.

Gyilkos legények. Ivkov Novák ósztapári legény már régóta haragot tartott Milityev Boskó és Sztájin Mita nálánál 7 évvel fiatalabb 16 éves ósztapári suhancokra. A napokban összeverekedett Sztájin Mitával, amikor ez az arcába szurt, ami még jobban földühösítette. Két napra rá többeket kérdezett, hogy „mit kell raboskodnom, ha ezeket elpusztítom”, aztán látták utánuk leselkedni; végre összeverekedett velük, de megjárta, mert alig hogy készt előrántotta, Milityev Novák szíven szurta, úgy hogy nyomban meghalt. — Milityevet és Sztájint a csendőrség a zombori ügyészség fogházába kísértette, ahol szándékos emberölés vádjá miatt vannak vizsgálati fogságban. Védőnek dr. Pataj Sándort valloták. Az ügy valószínűleg a novemberi esküdtszék elé kerül.

Olcsó kölcsön. A vármegyei árvaszék értesíti a közönséget, hogy ingatlanokra 4%-os kölcsönököt ad 100,000 koronaig. A törlesztés lehet 1—30 évig felévi kamat nélkül.

Felhívás ösztöndíj és segélyek elnyerése iránt. Az Eötvös-alap országos tanítói segélyegyesület intézkedési körében álló Ferenc József Tanítók Háza internátusában levő alapítványi helyeknek elnyerése iránt a kérvények határideje július hó 10-én járván le, felkérem az érdekelteket, hogy amennyiben a Bács Bodrog vármegyei községi tanítói egyesület ajánlasi és kijelölési körébe tartozó „Czirfusz Ferenc-szoba” alapítványi helyet elnyerni, vagy egyéb alapítványokban, kiosztandó segélyezésekben részesülni óhajtanak — amennyiben ez iránti kérvényeiket eddig még nem küldötték be — azt az országos segélyegyesület elnöksége részéről a „Néptanítók Lapja”-ban közzétett feltételek mellett most már sürgősen terjesszék fel. Amennyiben pedig ezen alapítványi helyek és segélyezések elnyerése körül a vármegyei tanítói egyesület támogatását, illetve kijelölését óhajtják igénybe venni, úgy a megfélelően felszerelt kérvényeket, vagy amennyiben ezt már az országos egyesület elnökségéhez felküldötték volna, a kérvényeknek a másodlatát vagy azokra vonatkozó hű hivatkozásaikat alulírottához legkésőbb f. hó 13-ig beküldjék. Bezdánban, 1903. július hó 1-én. Molnár Perenc, a várm. tan. egyesület elnöke.

A Ferenc-csatorna áldozata

Köhler Fülöp cservenkai napszámos öt éves fia folyó hó 4 én délben nyomtalanul eltűnt hazulról. Az aggódó szülők és hozzátartozók felkutatták az nap folyamán az egész községet s ennek határát, a fiu nyomára azonban nem akadtak, míg nem vasárnap az esti órákban a Ferenc-csatorna alsó kis hidjánál az arra haladt több gabonahajó a vizet úgy felkavarta, hogy a fiu holtteste a víz felszínére került. Az arra járt emberek azonnal értesítették a kétségbeesett szülőket, kik szerencsétlen fiuk holttestét azután kihalászták.

Harakiri. Bajáról írja lapunk levelezője: Pelikán János bikityi gazdaember részegen ért haza a szentiváni bucsuról. Ott hon ismét inni kezdett és követelte, hogy cigányt hozzanak. Felesége ezt nem tűrte és küldte a részeg embert aludni, Pelikán bement a másik szobába. Alig volt azonban néhány percig bent, hevesen kezdett jajgatni. Felesége rosszat sejtve, berobant a szobába és ekkor rémülten látta, hogy Pelikán a szoba közepén vértócsában fetreng, mert élesre fent borotvával felmetszette a hasát. Mire orvos érkezett a házhoz, már kiszenvedett.

Nagy tűz.

Zentáról írja tudósítónk: Folyó hó 3-án délután három órakor rémes harangkongás jelezte, hogy tűz van. A Dávid-utcában Lengyelne Nagy Margit nádtetejes háza az udvaron felhalmozott és kigyuladt nagy szalmakazaltól tüzet fogott és csakhamar lángtengerben állott az egész tető, irtózatosságot árasztva és megnehezítve a tűzoltók munkáját. A türethetetlen hősegtől kigyuladt a szomszéd Horthy Ferencné háza is, úgy hogy a gyorsan kivonult tűzoltóság nagy feladat volt és csak nagy erőfeszítéssel sikerült a veszedelmes tűz tovaterjedését megakadályozni. A tűzoltás nagy izgalmaiban a környékbeli lakók rémülve jelentették az oltás munkájában tevékeny részt vett dr. Hajdu Dezső főparancsnoknak, hogy egy asszony az égő házban benmaradt és miután az ajtó előtt a lecsuszott égő háztető mint az égő pokol elzárta a kijáratot — nem tud menekülni. Dr. Hajdu Dezső erre kiadta a parancsot, hogy a szerencsétlen asszonyt meg kell menteni és ő maga is több izben megkísérelte az égő házba való behatolást, de az irtózatosságot lángtengerben az ajtó és ablak megközelíthetetlen volt. A ház tulsó felén lévő ablakok erős vasrostélylyal voltak ellátva és így csak egyetlen egy keskeny ablak volt nagy életveszedelemmel megközelíthető. E rettenetes percekben a keskeny ablakon belül megjelent a benrekedt asszony és halálra rémülten, de szótlánul esengett segítségért. Dr. Hajdu Dezső gyors intézkedéseire Turányi Mihály tűzoltó vállalkozott a nehéz feladatra, aki haláltmegvető elhatározással az ablakhoz rohant s a tűzoltó csákánnyal fölfeszítve az ablakfákat a nagyobb nyíláson sikerült neki átkarolni az asszonyt és pár perc multán a megmentett asszonynyal ő is megmenekült a halálos veszedelemtől. Turányi a sikerült életmentés után az irtózatosságtól összerogyott, úgy hogy őt is s a megmentett asszonyt is csak nagynehezen lehetett életre kelteni. Turányi Mihály és a főparancsnok derék, önfeláldozó munkáját — úgy véljük, hogy fölsőleges megdicsérintnk.

Amerika helyett tolonc-ut.

Varga Mihály bácsipetrovoszellői lakos föltette magában, hogy kivándorol abba a híres Amerikába, ahol az aranyat lépten-nyomon találják és ahol — hir szerint — csak úgy hull a pénz az ember markába! Nohát ő is megnézi ezt — gondolta magában — és összeszedve aprópénzét, neki indult a világnak. De bizony nem ért el Amerikáig, mert kéjutját megakasztották Czaczán, amint Zsolnára tartott, hogy ott a Hamburgba vivő vonatra fölkapasson. Fő oka a korai utmegszakításnak az volt, hogy már ekkorra a pénze is elfogyott, úgy hogy mindössze 15 koronával indították toloncútnak Vargát vissza az Alföldre. Így került Ujvidékre le, onnan Szenttamásra, majd Obecsére, ahonnan pénteken toloncolták haza Bácsipetrovoszellőre. Ez alatt annyi mindenen ment át, hogy bizonyosan megfogadta, mikép nem megy többet amerikai utra.

HIRDETÉSEK.

949. sz.

1903.

Pályázat mérnöki munkálatra.

Gajdobra község előjárósága a vármegyei 1191/1900. számú építési szabályrendelet értelmében az utcák és terek szabályozási vonalainak megállapítása iránti munkálatra pályázatot hirdet.

Felhívtnak mindazon okleveles mérnök urak, kik ezen munkálat elkészítésére vállalkozni óhajtanak, hogy ebbeli ajánlataikat Gajdobra község előjáróságához **1903. évi augusztus hó 31. napjáig** nyújtsák be.

Megjegyeztetik, hogy a községet semmiféle fuvar, napszám vagy anyag adása nem terhelheti.

Gajdobra, 1903. évi június hó 25-én.

Potzta György,

h. jegyző.

3—2

Kiképeztetést óhajt

a postakezelői szakmában egy özvegy urinő. A szükségesek elsajátítását lehetőleg valamely megyei községben óhajtáná és ezért kéri mindazon postamester urakat, akik hajlandók volnának őt kiképezni a postai kezelésben, sziveskedjenek a feltételeket e lap kiadóhivatalával tudatni.

Olcsó ház.

Egy a belvároshoz közel levő ház szabad kézből eladó, a mely vendéglőnek is megfelel, gyönyörű kerttel, két háztelekkel, évi házbér jövedelme 530 frt. Fizetési feltételek 29 $\frac{1}{2}$ évre.

Bővebet Zrinyi-utca 172. sz. 3—3

2232. sz.

kig. 1903.

Felhívás.

Csonopla, Nemesmilitics, Krusevlya és Sztanisics községekből álló kertletti kéményseprői állomások ideiglenes betöltése elván szükségessé, felhívtnak ezen állást elnyerni óhajtók, hogy az 1888. évi XVII. t. c.-ben előirt képesítettségtük igazolása mellett kérvényüket **folyó évi július hó 15-ig** hozzám nyújtsák be.

Zombor, 1903. évi június hó 26-án.

Tárczay,

főszolgabíró.

2—2

Hirdetmény.

A melylyel Bezdán község előjárósága meghirdeti, hogy a Knipf Ferenc-féle iskola-ház átalakítási munkáját **folyó hó 9-én délelőtt 10 órakor** a község-háza tanács-termében megtartandó árlejtésen biztosítja, a biztosítandó munkák ezek:

- bontási munkák 338 kor. 94 fillérrel;
- éptlet helyreállítási munkák 2111 koronával;
- 2 tanterem belső felszerelése 818 koronával előirányozva.

Árlejtézők kötelesek a kikiáltási árnak 10% át bánatpénzül letenni.

Egyéb feltételeket, részletes költségvetés és tervrajzokat a községi jegyzői irodában lehet a hivatalos órák alatt megtekinteni.

Bezdán, 1903. évi július hó 2-án.

Bosnyák János, Lovas György,
jegyző. 2—2 bíró.

3190. sz.

kig. 1903.

PÁLYÁZATI HIRDETÉMÉNY.

Szeghegy községben turesedésben lévő községi irnoki állás betöltése céljából pályázat hirdettetik.

Ezen állás javadalmazása havi előleges részletekben a községi pénztárból 700 kor.

Felhívtnak a pályázni szándékozók, hogy sajátkezűleg irt és a vármegyei 6/1887. közgy. számú szabályrendelet értelmében felszerelt, a német nyelvbeni jártasságot igazoló bizonyítvánnyal kiegészített pályázati kérvényüket **f. évi július hó 30-ig** annyival inkább nyújtsák be, mivel később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

A választási határidő utólag fog ki-tűzteni.

Bácsopolya, 1903. évi június hó 22-én.

Császár,

főszolgabíró.

2—2

1404. sz.

1903.

Pályázati hirdetés.

Bácsmadaras község óvoda felügyelő-bizottsága részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a bácsmadarasi községi óvodánál a következő állások vannak üresedésben és pedig:

1. Egy óvónői állás, melynek javadalmazása:

a) 600 korona készpénz a község pénztárából havi előleges részletekben kiszolgáltatva.

b) 2 szoba, 1 konyha, 1 éléskamra, 1 fűskamra, fél padlás, 1 pince és az óvodánál levő bázikert fele.

2. Egy dajka állás, melynek javadalmazása:

a) 240 korona készpénz a községi pénztárból havi előleges részletekben kiszolgáltatva.

b) 1 szoba, 1 konyha, 1 éléskamra, fél padlás és az óvodánál levő bázikert fele.

Felbírtnak mindazok, kik ezen állásokat elnyerni óhajtnak, hogy képesítésüket, korukat és magyar honosságukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket **1903. évi július hó 15-ig** az alulírott óvoda felügyelő-bizottság elnökéhez nyujtsák be, mert a később érkező kérvények figyelembe nem fognak vétetni.

Bácsmadaras, 1903. évi június hó 25-én.

Szvorény Mihály, **Spitzer Zsigmond,**
óvoda fel. biz. jegyzője. 2-2 óvoda fel. biz. elnök.

M. kir. II. számú csendőrkörletti parancsnokság.

3852/sz. v. szám.

Hirdetés.

Bács-Bodrog megye Felsőkövöl községben a m. kir. államkincstár tulajdonál képező, az ottani m. kir. csendőrség által használt épületen ez év folyamán eszközözendő helyreállítás és pótlási munkálatokra a zombori m. kir. csendőrszárnyparancsnokságnál **1903. évi július hó 15-én délelőtt 9 órakor** felsőbb jóváhagyás fentartása mellett versenytárgyalás fog tartatni.

A helyreállítási költségek 788 korona 40 fillér.

A teljesítendő munkálatokra vonatkozó jegyzőkönyv és költség-kimutatás megfelelő utbaigazítással a zombori csendőrszárnyparancsnokságnál az irodai hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Felbírtnak a versenyezni óhajtok, hogy a leírt munkálatok elvállalására vonatkozó zárt írásbeli ajánlataikat, ivenként 1 koronás bélyeggel ellátva, az ajánlati árjegyzékkel együtt lepecsételt borítékban legkésőbb folyó évi július hó 15-én reggel 8 óráig a tárgyaló-bizottságnak személyesen vagy megbízott által kézbesítsék.

Az ajánlatok az összes munkálatokra együtt teendők meg, melyhez a vállalkozási érték 5% a készpénzben, vagy óvadékkul elfogadható értékpapirban bánatpénz fejében csatolandó és pedig a vállalkozó által kiállított nyugta és ellennyugta mellett; az ellennyugtát a vállalkozó írja alá, a nyugtát a tárgyaló-bizottság és kézbesítetik annak, ki az ajánlatot beadta. — A bánatpénz felsőbb helyről érkező határozat vételéig a zombori szárnyparancsnokságnál fog őriztetni.

Azon ajánlattevőknek, kiknek ajánlata nem fogadtatott el, bánatpénzük vissza fog adatni és pedig azok kapják kézhez, akik az ezekről szóló nyugtát bármely uton a zombori szárnyparancsnoksághoz beadják. Azon vállalkozó pedig, kinek ajánlata elfogadtatott, végleges határozat vétel után azt a vállalkozási érték 10% ára kiegészíteteni tartozik.

Megjegyeztetik, hogy csak azon ajánlatok szolgálnak a tárgyalás alapjául, melyek a kitűzött időre beérkeznek és megfelelő bánatpénzzel ellátva vannak.

Szeged, 1903. évi június hó 30-án.

A m. kir. II. sz. csendőrkörletti parancsnokság.

Az újvidéki kir. törvényszék mint polgári bíróságtól.

5175/p. 1903. szám.

Hirdetés.

Az újvidéki kir. törvényszék közhírré teszi, hogy a m. kir. államvasutak igazgatóságának Buchmüller Gáspárné szül. Szimon Máriaanna gajdobrai lakosnő elleni kisajátítási ügyében a baja—zombor—újvidéki h. érdekű vasuti hatósági rendelkezés alapján előállítandó párhuzamos ut céljaira igényelt és a gajdobrai 435. sz. tjkvben felvett 2438 hrsz. sz. ingatlanból kisajátítandó 228 □ ölnyi terület kártalanítása tárgyában az eljárás megkezdésére az 1881. évi 41. t. c. 46. §-a értelmében tárgyalási határnapul **1903. évi szeptember hó 5-ik napjának d. e. 10 órája** Gajdobra községházához tüzetik ki.

A tárgyalásra az érdekeltek ezen hirdetés által is megidézettek azzal, hogy a tárgyalásról való elmaradás az érdemleges határozathozatalát nem gátolja.

Újvidéken, 1903. évi május hó 25-én.

Saaghy,

kir. törvényszéki bír.

3-1

4455. sz.

kig. 1903.

Árlejtési hirdetés.

Ada község előjárósága a képviselő-testület 318/közgy. 1903. számú határozatában nyert felhatalmazásnál fogva közhírré teszi, hogy törvényhatóságilag is jóváhagyott tervek, költségvetések és részletes árlejtési feltételek mellett felállítandó 16614 kor. 64 fillér költséggel előirányzott közbiztonsági felépítését **1903. évi július hó 28-án délelőtt 9 órakor** a községházán (köz. bir. hivatalos helyisége) nyilvános árlejtésen oly vállalkozónak adja ki, ki a felépítendő vágóhidat a község által megállapított vágási díjak szedhetése ellenében rövidebb idő alatt a község birtokába és használatába átengedi.

Kikiáltási időtartam 20 év.

Írásbeli zárt ajánlatok is elfogadtnak. Bánatpénzül köteles árlejtő az előirányzati összeg 16614 kor. 64 fil. 10% át készpénzben avagy óvadékképes értékpapirban az árlejtés megkezdése előtt az árlejtést vezető községi bíró kezébe letenni, illetve írásbeli zárt ajánlatához csatolni.

Költségvetés, részletes tervek és árlejtési feltételek a hivatalos órák alatt a közgazgatási jegyzői irodában betekintheők.

Ada, 1903. évi július hó 4-én.

Király Lajos, **Miskovits István,**
jegyző. bír.

Bámulatos olcsó árak!

Budapestben egy nagy üzlet vétele folytán van szerencsém a mélyen tisztelt hölgyközönség szives figyelmét felhívni

== bámulatos olcsó árúimra, ==

ugymint:

Szintartó Zephirek minden színben 14 kr métere.

„ ered. ang. Zephirek minden színben . . . 30 „ „

„ „ franc. Batisztok minden színben . . 35 „ „

Angol és honi gyártmányu 125 ctm. széles női kelmek 48 krajcártól kezdve.

Divat-napernyők legnagyobb választékban.

Selyem napernyők 1.20 krajcártól kezdve.

Tuna Gusztáv és Társa

„Párisi árúháza“ ZOMBORBAN, a Korzón.

*12

Zombor. Bittermann Nándor és fia könyv- és könyvnyomdájából.

Meghívó.

Az „Első Csataaljai Kiházasító Társaság mint Szövetkezet“ **1903. évi július hó 12-én délután fél 3 órakor** a helybeli róm. kath. elemi népiskolában I. rendes közgyűlést tartja, melyre tagjait tisztelettel meghívja.

Tárgysorozat.

1. Elnöki beköszöntő.
2. Titkári jelentés.
3. Pénztári jelentés.
4. Indítványok.

Csataalja, 1903. július hó 1-én.

AZ ELNÖKSÉG.

1158. sz.

1903.

Árverési hirdetés.

Kunbaja község területén a vadászati jog 1903. évi augusztus hó 15 től egymásután következő hat évre, tekintettel az 1883. évi XX. t. c. 2. és 3 §-ára, **folyó évi július hó 18-ik napjának d. e. 10 órájakor** Kunbaja községházánál nyilvános árverésen bére fog adatni.

Miről árverezni szándékozik azzal értesítetnek, hogy az árverési feltételek a község jegyzői irodájában a hivatalos órák alatt betekintheők.

Kunbaja, 1903. évi június hó 26-án.

Egger János, **Beck Mátyás,**
jegyző. 2-2 bír.

PORTER SÖR

saybuschi főhercegi sörfőzdéből
gyomorbetegek részére.

Pezsgő borral kitűnő.

1 üveg 60 fillér.

Borecet fehér

tiszta borból készítve.

1/2 lt. 40 fillér.

Kapható:

Ifj. Heindlhofer Róbert

fűszer- és csemege-kereskedésében
ZOMBORBAN.

*8